

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 23)

Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi (Gözden Geçirilmiş)'nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/263)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.11/196-342/2504

3.6.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

11306 Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi (Gözden Geçirilmiş)'nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/196/342/1788

26.4.1996

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğün 78 inci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz
Başbakan

11395 Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi (Gözden Geçirilmiş)'nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-323/04037

13.5.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 22.4.1992 tarihinde kararlaştırılan "Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi (gözen geçirilmiş)'nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Süleyman Demirel

Başbakan

TASARI GEREKÇESİ

Avrupa Konseyi, üye ülkeler arasındaki bütünlük ve dayanışmayı gerçekleştirmenin, kültürel bütünlük ile sağlanabileceği düşüncesinden hareketle, Avrupa kültür mirasının korunması yolunda etkin çabalar sarfetmektedir. Kendine özgü kültür mirası dolayısıyla, Avrupa kültür mirasının bir parçası olan Türkiye, bu çabaları desteklemektedir. Nitekim, 3 Ekim 1985 tarihli "Avrupa Mimarî Mirasının Korunması Sözleşmesi" tarafımızdan onaylanmıştır.

Bu kez, Dışişleri ve Kültür Bakanlıkları uzmanlarının katıldıkları komite çalışmalarından sonra "Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi" taslağı hazırlanmış ve taslak, kültürel Mirastan Sorumlu Avrupa Bakanlar Konferansı vesilesiyle 16 Ocak 1992 tarihinde Malta'nın başkenti Valetta'da imzaya sunulmuştur. Söz konusu Sözleşme, Hükümetimizin verdiği yetkiye istinaden Kültür Bakanı Sayın Fikri Sağlar tarafından imzalanmıştır. Danimarka, Fransa, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İrlanda, İtalya, Lüksemburg, Malta, Hollanda, Polonya, Portekiz, San Marino, İspanya, İsveç, İsviçre, İngiltere, Bulgaristan ve Rusya, sözleşmeyi aynı gün imzalayan diğer devletler olmuşlardır.

Arkeolojik Mirasın Korunmasına ilişkin Avrupa Sözleşmesinin amaçları özetle aşağıda belirtilmiştir :

1. Arkeolojik miras eserlerinin envanterinin yapılmasını, arkeolojik kazılarda bilimsel yöntemler kullanılmasını sağlamak; yasa dışı kazıları önlemek ve bu amaçla metal dedektör kullanımını izne tabi tutmak,

2. Bayındırlık, inşaat ve hafriyat gibi yapılanma çalışmaları sırasında ortaya çıkabilecek arkeolojik eserlerin korunması için yapılanma bütçelerine ödenek konmasını, yapılanma planları hazırlanırken arkeologların görüşlerinin alınmasını sağlamak,

3. Arkeolojik bulguların incelenmesini ve inceleme sonuçlarının dolaşımını ve yayımını kolaylaştırmak,

4. Arkeolojik mirası tehdit eden (zamanla bozulma, tahrip etme) tehlikeler konusunda kamuoyunu bilinçlendirmek, arkeolojik sit ve eserlerin halkın ziyaretine açılmasını veya sergilenmesini teşvik etmek,

5. Müzelerin, kaynağı şüpheli arkeolojik eserleri satın almalarını önlemek ve bu tür eserleri köken ülkesi makamlarına haber vermek,

6. Arkeolojik miras konusunda deneyim ve uzman değişimi yoluyla işbirliğini teşvik etmek,

7. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesince kurulacak bir uzmanlar komitesinin sözleşme hükümlerinin uygulanmasını devrevi raporlarla izlemesini sağlamak,

Sözleşmenin yürürlüğe girmesiyle birlikte, 6 Mayıs 1969'da Londra'da aynı konuda imzalanan, ancak Türkiye'nin katılmadığı "Arkeolojik Mirasın Koruma Avrupa Sözleşmesi" yürürlükten kalkacaktır.

Türkiye'nin arkeolojik mirası, Avrupa ülkeleri arasında en zengin ve çeşitli sit alanlarını ve eserlerini kapsamaktadır. Hatti ve Hitit'ten başlayarak Bizans'a uzanan bir çok uygarlığa ait eserler, Anadolu'nun bin yıllık Türk tarihi döneminde titizlikle korunmuştur. Bugün de devam eden çok sayıda kazı ve koruma, restorasyon ve sergileme çalışmaları, bir yandan bilim adına ülkemize itibar sağlarken, bir yandan da Türkiye için onur ve kıvanç kaynağı olmaktadır.

Bu eserler, 21.7.1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile koruma altına alınmıştır.

16 Ocak 1992'de imzalanan "Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi" hükümleri, 2863 sayılı Kanunla amaçlanan koruma çalışmalarına yardımcı ve bunları uluslararası planda destekleyici niteliktedir.

Bu itibarla, "Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi"nin onaylanması, ülkemiz çıkarları açısından önem arz etmektedir.

Tasarı, bu amaçla hazırlanmıştır.

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ

GEREKÇE

Avrupa Konseyi, üye ülkeler arasındaki bütünleşme ve dayanışmayı gerçekleştirmenin, kültürel bütünleşme ile sağlanabileceği düşüncesinden hareketle, Avrupa kültür mirasının korunması yolunda etkin çabalar sarfetmektedir. Kendine özgü kültür mirası dolayısıyla, Türkiye bu çabaları desteklemektedir. Nitekim, 3 Ekim 1985 tarihli "Avrupa Mimari Mirasının Korunması Sözleşmesi" tarafımızdan onaylanmıştır.

Bu kez, Dışişleri ve Kültür Bakanlıkları uzmanlarının katıldıkları komite çalışmalarından sonra "Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi" taslağı hazırlanmış ve taslak, kültürel Mirastan Sorumlu Avrupa Bakanlar Konferansı vesilesiyle 16 Ocak 1992 tarihinde Malta'nın başkenti Valetta'da imzaya sunulmuştur. Söz konusu Sözleşme, Hükümetimizin verdiği yetkiye istinaden Kültür Bakanı Sayın Fikri Sağlar tarafından imzalanmıştır. Danimarka, Fransa, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İrlanda, İtalya, Lüksemburg, Malta, Hollanda, Polonya, Portekiz, San Marino, İspanya, İsveç, İsviçre, İngiltere, Bulgaristan ve Rusya sözleşmeyi aynı gün imzalayan diğer devletler olmuşlardır.

Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesinin amaçları özetle aşağıda belirtilmiştir:

1. Arkeolojik miras eserleri envanterinin yapılmasını, arkeolojik kazılarda bilimsel yöntemler kullanılmasını sağlamak; yasa dışı kazıları önlemek ve bu amaçla metal detektör kullanımını izne tabi tutmak,

2. Bayındırlık, inşaat ve hafriyat gibi imar çalışmaları sırasında ortaya çıkabilecek arkeolojik eserlerin korunması için imar bütçelerine ödenek konmasını, imar planları hazırlanırken arkeologların görüşlerinin alınmasını sağlamak,

3. Arkeolojik bulguların incelenmesini ve inceleme sonuçlarının yayımını kolaylaştırmak,

4. Arkeolojik mirası tehdit eden (zamanla bozulma, tahrip etme) tehlikeler konusunda kamuoyunu bilinçlendirmek, arkeolojik sit ve eserlerin halkın ziyaretine açılmasını veya sergilenmesini teşvik etmek,

5. Müzelerin, kaynağı şüpheli arkeolojik eserleri satın almalarını önlemek ve bu tür eserleri köken ülkesi makamlarına haber vermek,

6. Arkeolojik miras konusunda deneyim ve uzman değişimi yoluyla işbirliğini teşvik etmek,

7. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesince kurulacak bir uzmanlar komitesinin sözleşme hükümlerinin uygulanmasını devrevi raporlarla izlemesini sağlamak,

Sözleşmenin yürürlüğe girmesiyle birlikte, 6 Mayıs 1969'da Londra'da aynı konuda imzalanan, ancak Türkiye'nin katılmadığı "Arkeolojik Mirasın Koruma Avrupa Sözleşmesi" yürürlükten kalkacaktır.

Türkiye'nin arkeolojik mirası, Avrupa ülkeleri arasında en zengin ve çeşitli sit alanlarını ve eserlerini kapsamaktadır. Hatti ve Hitit'ten başlayarak Bizans'a uzanan bir çok uygarlığa ait eserler, Anadolu'nun bin yıllık Türk tarihi döneminde titizlikle korunmuştur. Bugün de devam eden çok sayıda kazı ve koruma, restorasyon ve sergileme çalışmaları, bir yandan bilim adına ülkemize itibar sağlarken, bir yandan da Türkiye için onur ve kıvanç kaynağı olmaktadır.

Bu eserler, 21.7.1983 tarihle 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile koruma altına alınmıştır.

16 Ocak 1992'de imzalanan "Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi" hükümleri, 2863 sayılı Kanunla amaçlanan koruma çalışmalarına yardımcı ve bunları uluslararası planda destekleyici niteliktedir.

Bu itibarla, "Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi"nin onaylanması, ülkemiz çıkarları açısından önem arz etmektedir.

Tasarı, bu amaçla hazırlanmıştır.

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Millî Eğitim, Kültür,

Gençlik ve Spor Komisyonu

25.6.1999

Esas No. :1/263

Karar No. : 2

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Komisyonumuz, 23.6.1999 tarihinde "Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi (Gözden Geçirilmiş)"nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısını (1/263)" görüşmek üzere toplanmıştır. Bu toplantıda, Dışişleri ve Kültür Bakanlığı temsilcilerinin de iştirakiyle söz konusu Tasarı görüşülmüştür.

Türkiye, Avrupa Konseyinin kuruluşundan itibaren çıkardığı bütün sözleşmelere destek vermiş, ülkemiz için önem arz eden bu sözleşmeye de aktif olarak katılmıştır.

Komisyonumuz söz konusu sözleşmenin taraf ülkeler için çok faydalı ve yerinde olduğunu ifade etmiştir. Komisyonumuzca, daha önce yurtdışına kaçırılmış olan tarihi ve kültürel eserlerimizin yeniden ülkemize kazandırılması için ilgili Bakanlıklardan teşebbüse geçmesi temenni edilmiştir.

Komisyonumuzca; iç hukukumuzda detaylı düzenlenmiş olan konunun uluslararası platformda hukukî bir norma oturtulması yerinde bulunmuş ve Tasarının tümü ittifakla kabul edilmiştir.

Raporumuz, havalesi gereği Dışişleri Komisyonuna gönderilmek üzere Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Abdurrahman Küçük
Ankara
Sözcü
Ahmet Kabil
Rize
Üye
Mahmut Göksu
Adıyaman
Üye
Ayşe Gürocak
Ankara
Üye
İrfan Keleş
Çankırı
Üye
Ayvaz Gökdemir
Erzurum
Üye
Bozkurt Yaşar Öztürk
İstanbul
Üye
Perihan Yılmaz
İstanbul
Üye
Saffet Başaran
İzmir
Üye
Avni Doğan
Kahramanmaraş

Başkanvekili
Halil Çalık
Kocaeli
Kâtip
Bekir Ongun
Aydın
Üye
Akif Gülle
Amasya
Üye
İbrahim Halil Oral
Bitlis
Üye
Abdülbaki Erdoğan
Diyarbakır
Üye
Ahat Andican
İstanbul
Üye
Bahri Sipahi
İstanbul
Üye
Güler Arslan
İzmir
Üye
Seydi Karakuş
Kütahya
Üye
Musa Uzunkaya
Samsun

Üye
Mehmet Çiçek
Yozgat

**MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
ARKEOLOJİK MİRASIN KORUNMASINA İLİŞKİN AVRUPA SÖZLEŞMESİ
(GÖZDEN GEÇİRİLMİŞ)'NİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞU
HAKKINDA KANUN TASARISI**

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

7.7.1999

Esas No. :1/263

Karar No. :13

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi (Gözden Geçirilmiş)'nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 6 Temmuz 1999 tarihli 4 üncü Birleşiminde Dışişleri Bakanlığı ile Kültür Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Avrupa kültür mirasının korunması yönünde aktif çabalar sarfeden Avrupa Konseyi desteğinde, arkeolojik değerlere sahip çıkılması, bu eserlerin korunması, arkeolojik bulguların incelenmesi ve yayımının kolaylaştırılması amacını taşıyan Tasarı Komisyonumuzca uygun bulunmuştur. Komisyonumuzca tasarının gerekçesinde bazı düzeltmeler yapılmasına karar verilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Kâmrân İnan

Van

Üye

Ali Tekin

Adana

Üye

Nesrin Ünal

Antalya

Üye

Teoman Özalp

Bursa

Üye

Seyyit Haşim Haşimi

Diyarbakır

Üye

M. Bedri İncetahtacı

Gaziantep

Üye

Ayfer Yılmaz

İçel

Başkanvekili

B. Suat Çağlayan

İzmir

Üye

Müjdat Kayayerli

Afyon

Üye

Agah Oktay Güner

Balıkesir

Üye

Hasan Erçelebi

Denizli

Üye

Mahmut Erdir

Eskişehir

Üye

Mustafa Yaman

Giresun

Üye

Azmi Ateş

İstanbul

Hüseyin Kansu

İstanbul

Üye

Rahmi Sezgin

İzmir

Üye

Basri Coşkun

Malatya

Osman Yumakoğulları

İstanbul

Üye

Cevdet Akçalı

Kütahya

Üye

M. Necati Çetinkaya

Manisa

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

ARKEOLOJİK MİRASIN KORUNMASI- NA İLİŞKİN AVRUPA SÖZLEŞMESİ (GÖZDEN GEÇİRİLMİŞ)'NİN ONAY- LANMASININ UYGUN BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1. — 16 Ocak 1992 tarihinde Valetta'da (Malta) imzalanan "Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi (Gözden Geçirilmiş)"nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

S. Demirel
Başbakan
Devlet Bakanı ve Başb. Yrd.
Prof. E. İnönü
Devlet Bakanı
Prof. T. Çiller
Devlet Bakanı
İ. Tez
Devlet Bakanı
Prof. T. Akyol
Devlet Bakanı
O. Kilercioğlu
Devlet Bakanı
Ö. Barutçu
Devlet Bakanı
E. Şahin
Devlet Bakanı
M. Batallı
Millî Savunma Bakanı
N. Ayaz
Dışişleri Bakanı
H. Çetin
Millî Eğitim Bakanı
K. Toptan
Sağlık Bakanı Y.
V. Tanır
Tarım ve Köyişleri Bakanı
N. Cevheri
Sanayi ve Ticaret Bakanı
M. T. Köse
Kültür Bakanı Y.
M. Moğultay
Orman Bakanı
V. Tanır

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

ARKEOLOJİK MİRASIN KORUNMASI- NA İLİŞKİN AVRUPA SÖZLEŞMESİ (GÖZDEN GEÇİRİLMİŞ)'NİN ONAY- LANMASININ UYGUN BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1. —Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. —Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3.—Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Devlet Bakanı
C. Çağlar
Devlet Bakanı
E. Ceyhan
Devlet Bakanı
A. Gönen
Devlet Bakanı
G. Ergenekon
Devlet Bakanı
M. Kahraman
Devlet Bakanı
M. A. Yılmaz
Devlet Bakanı
Ş. Ercan
Adalet Bakanı
M. S. Oktay
İçişleri Bakanı
İ. Sezgin
Maliye ve Gümrük Bakanı
S. Oral
Bayındırlık ve İskân Bakanı
Prof. O. Kumbaracıbaşı
Ulaştırma Bakanı
Y. Topçu
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
M. Moğultay
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
E. Faralyalı
Turizm Bakanı
Prof. A. Ateş
Çevre Bakanı
B. D. Akyürek

ARKEOLOJİK MİRASIN KORUNMASINA İLİŞKİN
AVRUPA SÖZLEŞMESİ
(Gözden Geçirilmiş)

GİRİŞ

İşbu sözleşmeyi (Gözden Geçirilmiş) imzalayan Avrupa Konseyi üyesi devletler ile Avrupa Kültür Sözleşmesine taraf diğer devletler,

Avrupa Konseyi'nin amacının, özellikle ortak mirasları olan ideal ve ilkeleri korumak ve geliştirmek üzere, üyeleri arasında daha yakın bir işbirliği gerçekleştirmek olduğunu dikkate alarak;

19 Aralık 1954'te Paris'te imzalanan Avrupa Kültür Sözleşmesi ve özellikle bunun 1 inci ve 5 inci maddelerini,

3 Ekim 1985'te Granada'da imzalanan Avrupa Mimari Mirasının Korunmasına ilişkin Sözleşmeyi,

23 Haziran 1985'te Delfi'de imzalanan, Kültürel Varlıklara yönelik suçlara ilişkin Avrupa Sözleşmesini,

Parlamenteler Meclisi'nin Arkeoloji ile ilgili özellikle 848 (1978), 921 (1981) ve 1072 (1988) sayılı Tavsiye Kararlarını;

Kırsal ve kentsel yapılanma faaliyetleri çerçevesinde, arkeolojik mirasın korunması ve değerlendirilmesi ile ilgili R(89)5 sayılı Tavsiye Kararını gözönünde bulundurarak;

Arkeolojik mirasın uygarlıkların geçmişi için temel bir öge olduğunu hatırlatarak,

Eski tarihin tanıdığı Avrupa arkeolojik mirasının, büyük yapılanma çalışmalarındaki artıştan olduğu kadar doğal tehlikelerden, yasadışı veya bilimsel nitelikten yoksun kazılardan yahut halkın yerli bilgilendirilmemesinden dolayı ciddi bir şekilde tahrip tehdidi altında olduğunu kabul ederek,

Halen mevcut olmayan zorunlu idari ve bilimsel denetim usullerinin ihdası ve arkeolojik mirası koruma endişesinin kentsel ve kırsal yapılanmalar ile kültürel kalkınma politikalarıyla bütünleşmesi gereğini teyid ederek,

Arkeolojik mirası koruma sorumluluğunun yalnızca doğrudan ilgili devlete ait olmadığını, bozulma tehlikesinin azaltılması ve uzman ve deneyim değişimi suretiyle korumanın gerçekleştirilmesi bakımından sorumluluğun Avrupa ülkelerinin tümüne ait bulunduğunun altını çizerek;

Avrupa ülkelerinde yapılanma politikalarındaki gelişmeyi takiben, 6 Mayıs 1969'da Londra'da imzalanan Arkeolojik Mirasın Korunmasına ilişkin Avrupa Sözleşmesinde yer alan ilkelerin tamamlanması gereğini müşahade ederek,

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır :

ARKEOLOJİK MİRASIN TANIMI

Madde 1 :

1. İşbu Sözleşmenin (gözden geçirilmiş) amacı, Avrupa'nın ortak anı kaynağı olduğu kadar, bilimsel ve tarihî araştırma gerçeği olarak da arkeolojik mirası korumaktır.

2. Bu amaçla :

i) Korunması ve incelenmesinin, insanlığın ve doğal çevre ile ilişkilerinin tarihindeki gelişimin saptanmasının sağlayacağı;

ii) Başlıca bilgi edinme yollarının kazı ve keşiflerden olduğu kadar insanlığı ve çevresini ilgilendiren diğer araştırma yöntemlerinden oluştuğu;

iii) Tarafların yetkisi altındaki her çeşit mekânda bulunan, tüm kalıntılar, varlıklar ve insanlığın geçmiş varlığının diğer izleri arkeolojik mirasın ögeleri kabul edilirler.

3. Yapılar, inşaatlar, mimarî eser grupları, açılmış sit alanları, taşınır varlıklar, diğer tür anıtlar ve bunların çevresi, ister toprakta ister su altında bulunsunlar, arkeolojik mirasa dahildirler.

MİRASIN KİMLİĞİNİN SAPTANMASI VE KORUMA ÖNLEMLERİ

Madde 2 :

Taraflardan her biri, kendine özgü usullere göre, arkeolojik mirasın korunması için aşağıdaki hususları öngören bir yasal rejimi uygulamaya koymayı taahhüt eder:

i) Arkeolojik mirasın bir envanterinin yapılması ve anıtların veya korunan bölgelerin sınıflandırılması,

ii) Maddî izlerin gelecek kuşaklar tarafından incelenmek üzere korunması için, toprak üstünde ya da su altında görüntü bir kalıntı olmasa bile, arkeolojik rezerv alanları oluşturulması.

iii) Arkeolojik miras niteliğindeki eserleri tesadüfen bulan kimsenin bunları yetkili makamlara bildirme ve incelemeye amade tutma zorunluluğu.

Madde 3 :

Arkeolojik mirası korumak amacıyla ve arkeolojik araştırma faaliyetlerini bilimsel güvence altına almak üzere taraflardan her biri aşağıdaki hususları yerine getirmeyi taahhüt eder :

i) Arkeolojik kazı vesair faaliyetlerle ilgili izin ve denetim usullerini, aşağıdaki amaçları gerçekleştirecek şekilde, uygulamaya koymak :

a) Arkeolojik miras ögelerinin yasadışı çıkartılması ve yer değiştirmesini önlemek;

b) Arkeolojik kazı ve aramaların bilimsel şekilde ve şu koşullara bağlı olarak yapılmasını sağlamak;

— Tahrip edici olmayan araştırma yöntemlerinin olduğunca sık kullanılması;

— Arkeolojik miras ögelerinin korunması, saklanması ve sınıflandırılması için uygun önlemler alınmadan bunların kazı yerinden çıkartılmaması, kazı sırasında ve sonrasında korumasız bırakılmaması;

ii) Kazıların ve tahribata neden olabilecek tekniklerin yalnızca nitelikli ve bu amaçla yetiştirilmiş kişiler tarafından yürütülmesine dikkat etmek;

iii) Arkeolojik arama amaçlı metal dedektörlerin ve diğer arama gereçlerinin kullanımını, devletin iç mevzuatında öngörülen hallerde, bilimsel nitelikli ön izne tabi tutmak.

Madde 4 :

Taraflardan her biri, duruma göre aşağıdaki hususları da öngöreceği biçimde, arkeolojik mirasın fizikî koruma önlemlerini yürürlüğe koymayı taahhüt eder :

1. Arkeolojik rezerv bölgeleri teşkiline ayrılmış alanların kamu makamlarınca iktisabı veya diğer uygun yollarla korunması;

2. Arkeolojik mirasın tercihan bulunduğu yerde korunması ve bakımı;

3. Bulunduğu yerden kaldırılmış arkeolojik buluntular için uygun depolar yapılması.

Madde 5:

Taraflardan her biri aşağıdaki hususları sağlamayı taahhüt ederler :

1. Arkeologların :

i) Arkeolojik değeri olan sitlelerin korunması, saklanması ve değerlendirilmesi için dengeli stratejiler saptamaya yönelik planlama politikalarına ve

ii) Yapılanma programlarının çeşitli uygulama safhalarına katılmalarını sağlamak suretiyle, arkeolojinin ve yapılanmanın ihtiyaçlarını bağdaştırmaya ve belirlemeye çalışmak;

2. Arkeologlar, şehirciler ve inşaatçılar arasında sistemli bir danışma mekanizması oluşturmak suretiyle :

i) Arkeolojik mirası tahrip etmesi muhtemel olan yapılanma planlarının değiştirilmesini;

ii) Sit'in bilimsel incelemesinin yapılabilmesi ve sonuçların yayınlanabilmesi için yeterli zamanın ve olanakların verilmesini sağlamak;

3. Çevreye etki üzerindeki incelemelerin ve bunlardan kaynaklanan kararların, arkeolojik sitle ve çevrelerini gözönünde bulundurmasına dikkat etmek;

4. Yapılanma çalışmaları vesilesiyle bulunan arkeolojik miras öğelerinin, mümkün olan hallerde, yerinde korunması için önlem almak;

5. Arkeolojik sitlelerin halka açılmasının, özellikle çok sayıda ziyaretçi girişi için yapılacak yapılanma çalışmalarının, bu sitlelerin ve çevrelerinin arkeolojik ve bilimsel niteliğine zarar vermemesini sağlamak.

ARKEOLOJİK ARAŞTIRMA VE KORUMANIN FİNANSMANI

Madde 6 :

Taraflardan her biri :

1. Arkeolojik araştırmaya, sorumlulukları ölçüsünde ulusal, bölgesel veya yerel kamu makamlarının mali desteğini öngörmeyi;

2. Koruyucu arkeoloji için gerekli maddi donanımı arttırmayı ve bu amaçla,

i) Büyük çaplı kamu veya özel bayındırlık çalışmalarında, bu çalışmalara bağlı olarak ortaya çıkacak arkeolojik her çeşit faaliyetin maliyetinin tamamının uygun kamu ve özel sektör fonlarından karşılanmasını sağlayacak önlemler almayı;

ii) Bu çalışmaların bütçesinde, çevre ve yapılanma endişelerinin zorunlu kıldığı etki incelemelerinde olduğu gibi, arkeolojik ön inceleme ve aramaların, bilimsel sentez belgelerinin ve bulguların duyuru ve yayınlarının da yer almasını sağlamayı taahhüt eder.

BİLİMSEL BİLGİNİN TOPLANMASI VE YAYIMI

Madde 7 :

Arkeolojik bulguların incelenmesini ve yayımını kolaylaştırmak için Taraflardan her biri:

1. Yetkisi altındaki alanlarda arkeolojik sitlelerin anketlerini, envanterlerini ve haritalarını yapmayı veya güncelleştirmeyi,

2. Arkeolojik faaliyetler sonrasında, uzmanların ayrıntılı incelemelerinin ilanından önce, yayınlanabilir bir sentez belgesi hazırlanabilmesi için tüm pratik önlemleri almayı taahhüt eder.

Madde 8 :

Taraflardan her biri :

1. Arkeolojik miras öğelerinin ulusal veya uluslararası planda bilimsel amaçlı değişimini kolaylaştırmayı, ancak değişimin bunların kültürel ve bilimsel değerlerine hiç bir şekilde zarar vermemesi için gerekli önlemleri almayı;

2. Arkeolojik araştırma ve devam eden kazılarla ilgili bilgi değişimini teşvik etmeyi ve uluslararası araştırma programları düzenlenmesine katkıda bulunmayı taahhüt eder.

KAMUOYUNUN BİLİNÇLENDİRİLMESİ

Madde 9 :

Taraflardan her biri :

1. Geçmişin ve arkeolojik mirası tehdit eden tehlikelerin tanınması için bu mirasın değeri konusunda kamuoyu vicdanının uyandırılması ve geliştirilmesi amacıyla eğitici çalışmalar yapmayı,
2. Arkeolojik mirasın önemli öğelerinin ve özellikle siltlerin halka açılmasını sağlamayı, seçilmiş arkeolojik varlıkların sergilenmesini teşvik etmeyi taahhüt eder.

ARKEOLOJİK MİRAS ÖGELERİNİN YASADIŞI DOLAŞIMINI ÖNLEME

Madde 10:

Taraflardan her biri aşağıdaki hususları yerine getirmeyi taahhüt eder :

1. Tespit edilen yasadışı kazılar hakkında yetkili kamu makamları ile bilimsel kuruluşlar arasında bilgi değişimini düzenlemek;
2. Yasadışı kazılardan kaynaklandığından veya yasal kazılardan alındığından şüphe edilen her türlü eseri ve bunlara ilişkin bütün ayrıntıları, işbu Sözleşmeye (gözden geçirilmiş) taraf köken ülkesinin yetkili makamlarına bildirmek;
3. Alış politikası devlet denetimine tabi müzeler ve diğer benzeri kuruluşların denetimsiz buluntulardan, yasadışı kazılardan geldiğinden veya resmî kazılardan alındığından şüphe duyulan arkeolojik miras öğelerini satın almamalarını teminen gerekli önlemleri almak;
4. Alış politikası devlet denetimine tabi olmayan, Taraf ülkelerin müze ve benzeri kuruluşları için :
 - i) İşbu Sözleşmenin (gözden geçirilmiş) metnini onlara ulaştırmak,
 - ii) Yukarıda 3. paragrafta kayıtlı ilkelere sözkonusu müze ve kuruluşlarca uyulmasını sağlamak üzere çaba sarfetmek.
5. Denetimsiz buluntulardan, yasadışı kazılardan kaynaklanan yahut resmî kazılardan çalınan arkeolojik miras öğelerinin dolaşımını eğitim, bilgilendirme, uyarma ve işbirliği suretiyle mümkün olduğunca sınırlandırmak.

Madde 11:

İşbu Sözleşmenin (gözden geçirilmiş) hiç bir hükmü, arkeolojik miras öğelerinin yasadışı dolaşımına veya yasal sahibine iadesine ilişkin taraflar arasında mevcut olan veya mevcut olabilecek ikili veya çok taraflı anlaşmalara hâtel getirmez.

KARŞILIKLI TEKNİK VE BİLİMSEL YARDIMLAŞMA

Madde 12 :

Taraflar :

1. Arkeolojik miras ile ilgili konularda deneyim ve uzman değişimi suretiyle karşılıklı teknik ve bilimsel yardımlaşmada bulunmayı,

2. İlgili ulusal mevzuatları ya da taraf oldukları uluslararası anlaşmalar çerçevesinde sürekli eğitim alanı da dahil olmak üzere, arkeolojik mirasın korunması konusunda uzman değişimini kolaylaştırmayı

taahhüt ederler.

SÖZLEŞMENİN (GÖZDEN GEÇİRİLMİŞ) UYGULAMASININ DENETİMİ

Madde 13 :

Avrupa Konseyi tüzüğü'nün 17 nci maddesi gereğince Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından kurulan bir Uzmanlar Komitesi işbu Sözleşmenin (gözden geçirilmiş) uygulamasını ve özellikle aşağıdaki hususları izlemekle görevlendirilmiştir :

1. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesine devrevi olarak, Sözleşmeye (gözden geçirilmiş) Taraf ülkelerdeki arkeolojik mirasın korunmasına ilişkin politikaları ve Sözleşme ilkelerinin uygulama durumu hakkında bir rapor sunulması;

2. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesini, çok taraflı faaliyet alanı ve Sözleşmenin (gözden geçirilmiş) gözden geçirilmesi ya da değiştirilmesi ile Sözleşmenin (gözden geçirilmiş) hedefleri hakkında kamuoyunun bilgilendirilmesi, dahil, Sözleşme (gözden geçirilmiş) hükümlerinin uygulanmasına ilişkin her türlü önlemin önerilmesi;

3. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesine, Avrupa Konseyi üyesi olmayan ülkelerin Sözleşmeye (gözden geçirilmiş) taraf olmaya daveti için tavsiyede bulunması.

SON HÜKÜMLER

Madde 14 :

1. İşbu Sözleşme (gözden geçirilmiş) Avrupa Konseyi üyesi devletlerin ve Avrupa Kültür Sözleşmesine taraf diğer devletlerin imzasına açılmıştır.

Sözleşme onay, kabul ya da tasvibe sunulacaktır. Onay, kabul ya da tasvip belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreterliğine tevdi edilecektir.

2. 6 Mayıs 1969'da Londra'da imzalanan Arkeolojik Mirası Koruma Avrupa Sözleşmesine taraf bir devlet, anılan Sözleşmenin feshini önceden ihbar etmemiş ise ya da feshini eş zamanda ihbar etmezse onay, kabul veya tasvip belgesini tevdi edemez.

3. İşbu Sözleşme (gözden geçirilmiş), en az üçü Avrupa Konseyi olmak üzere dört devletin, önceki paragraflardaki hükümlere uygun olarak, Sözleşmeye taraf olma arzusunu bildirdikleri tarihten altı ay sonra yürürlüğe girecektir.

4. Önceki iki paragrafın uygulanması sonucu 6 Mayıs 1969 tarihli Sözleşmenin feshi işbu Sözleşmenin (gözden geçirilmiş) yürürlüğe girişi ile aynı anda gerçekleşmez ise, işbu Sözleşmeyi imzalayan herhangi bir Devlet, onay, kabul ya da tasvip belgesini tevdi sırasında işbu Sözleşme (gözden geçirilmiş) yürürlüğe girinceye, kadar, 6 Mayıs 1969 tarihli Sözleşmeyi uygulamaya devam edeceğini açıklayabilir.

5. İşbu Sözleşme (gözden geçirilmiş), imzalayan ancak Sözleşmeye Taraf olma arzusunu sonradan bildirecek olan devletlerin her biri bakımından, onay, kabul veya tasvip belgesinin tevdiinden altı ay sonra yürürlüğe girecektir.

Madde 15:

1. İşbu Sözleşmenin (gözden geçirilmiş) yürürlüğe girmesinden sonra, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Avrupa Konseyi tüzüğü'nün 20. (d) maddesinde öngörülen çoğunlukla ve Komitede

bulunma hakkına sahip taraf devletlerin temsilcilerinin oybirliği ile Konseye üye olmayan diğer herhangi bir devleti ve Avrupa Ekonomik Topluluğunu işbu Sözleşmeye (gözden geçirilmiş) katılmaya davet edebilecektir.

2. Katılma halinde, katılan devlet ya da Avrupa Ekonomik Topluluğu için işbu Sözleşme katılma belgesinin Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tevdiinden altı ay sonra yürürlüğe girecektir.

Madde 16 :

1. Her devlet, imza ya da onay, kabul, tasvip veya kabul edilme belgesinin tevdi sırasında işbu Sözleşmenin (gözden geçirilmiş) uygulanacağı toprağı ya da toprakları belirleyebilir.

2. Her devlet, sonradan herhangi bir zamanda, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine muhatap bir bildirimle, işbu Sözleşmenin uygulanmasını bildirimde belirtilen herhangi başka bir toprak parçasına teşmil edebilir. Bu yeni toprak parçası bakımından Sözleşme, bildirim Avrupa Konseyi Genel Sekreteri tarafından alınmasından altı ay sonra yürürlüğe girer.

3. Önceki iki paragraf uyarınca yapılan her bildirim, bu bildirimde anılan toprak parçası bakımından, Genel Sekretere muhatap bir nota ile geri çekilebilecektir. Geri çekme, Genel Sekreterin notayı almasından altı ay sonra geçerlilik kazanacaktır.

Madde 17 :

1. Taraflardan her biri, Genel Sekretere nota tevdi suretiyle işbu Sözleşmenin (gözden geçirilmiş) feshini her an ihbar edebilir.

2. Fesih ihbarı, Genel Sekreter tarafından notanın alınış tarihinden altı ay sonra geçerlilik kazanacaktır.

Madde 18 :

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Avrupa Konseyi üyesi devletlere, Avrupa Kültür Sözleşmesine taraf diğer devletlere, işbu Sözleşmeye (gözden geçirilmiş) katılan ya da katılmaya davet edilen her devlete ve Avrupa Ekonomik Topluluğuna :

- a) Her imzayı,
- b) Her onay, kabul tasvip veya katılma belgesi tevdiini,
- c) 14, 15 ve 16 ncı maddeleri uyarınca işbu Sözleşmenin (gözden geçirilmiş) yürürlüğe giriş tarihlerini,
- d) İşbu Sözleşme (gözden geçirilmiş) ile ilgili her türlü girişim, tebligat ve bildirimini, bildirecektir.

Yukarıdaki hususları tasdiklen, aşağıda imzası bulunan ve bu amaçla yetkili kılınanlar işbu sözleşmeyi (gözden geçirilmiş) imzalamışlardır.

İşbu Sözleşme İngilizce ve Fransızca dillerinde, her iki metin de eşit olarak geçerli olacak şekilde, Avrupa Konseyi arşivlerinde muhafaza edilmek üzere, tek kopya halinde 16 Ocak 1992 tarihinde Valetta'da yapılmıştır.

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Sözleşmenin onaylı bir kopyasını Avrupa Konseyine üye bütün devletlere, Avrupa Kültür Sözleşmesine taraf diğer devletlere ve bu Sözleşmeye katılmaya davet olunan üye olmayan devletlere veya Avrupa Ekonomik Topluluğuna iletcektir.

